

IMPROVEMENT ACTIONS BULGARIA

REPUBLIC OF BULGARIA
NATIONAL STATISTICAL INSTITUTE

**ПРЕПОРЪКИ ОТ ПАРТНЬОРСКА ПРОВЕРКА И ДЕЙСТВИЯ
ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА НАЦИОНАЛНАТА
СТАТИСТИЧЕСКА СИСТЕМА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
В ОТГОВОР НА ПРЕПОРЪКИТЕ
(ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ)**

Препоръка 1:

Министерският съвет следва да установи ред за подбор и назначаване на председателя на Националния статистически институт, като гарантира прозрачността на процедурата и назначаването само по професионални критерии. (За съответствие: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатор 1.8)

Настояща ситуация:

Според Закона за статистиката, Националният статистически институт се ръководи от председател и трима заместник-председатели, които се определят с решение на Министерския съвет за срок 7 години, но за не повече от два мандата. Председателят и заместник-председателите на Националния статистически институт се назначават от министър-председателя. Това означава, че редът за подбор и назначаване на председателя на Националния статистически институт следва да бъде уреден в подзаконов нормативен акт, чрез който да се гарантира прозрачността на процедурата и назначаването само по професионални критерии. Със заповед на заместник министър-председателят по ефективно управление е определена процедурата за избор и назначаване на председателя на Националния статистически институт, където са определени професионалните критерии, на които трябва да отговаря, както и е описана процедурата за изслушване и защита на концепциите за развитие на кандидатите за председател на Националния статистически институт. Тази процедура е проведена през периода от април 2022 до юли 2022 г. и чрез нея е избран последният председател на Националния статистически институт. Това означава, че след проведената партньорска проверка вече има законоустановена процедура за избор и назначаване на председател на Националния статистически институт. Проведената процедура за избор на председател на НСИ беше отразена широко от медиите.

Подобряване поддейност 1.1: Създаване на процедура за избор и назначаване на председател на НСИ за следващите мандати.

Краен срок: второ тримесечие на 2022 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 1.1: Министерски съвет.

Подобряване поддейност 1.2: Използване на установената процедура за назначаване.

Краен срок: второ тримесечие на 2022 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 1.2: Министерски съвет.

Препоръка 2:

Министерският съвет следва да предприеме всички необходими стъпки за изменение на статистическата правна рамка, за да изясни ролята, отговорностите и прерогативите на председателя на Националния статистически институт и на ръководителите на други национални органи, когато е необходимо, по-специално да установи, че председателят носи единствената отговорност за вземането на решения относно статистическите методи, стандарти и процедури, както и относно съдържанието и графика на статистическите публикации. (За съответствие: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатори 1.4 и 1.3)

Настояща ситуация:

Осигуряването на професионална независимост предполага също така да се посочи изрично, че председателят на Националния статистически институт носи изключителната отговорност за вземането на всички решения в областта на статистиката и за гарантиране на независимото изготвяне на официалната статистика, включително чрез вземане на решения относно съдържанието и сроковете за публикуване на статистически данни. В това отношение настоящата ситуация в България на практика следва да бъде формализирана чрез привеждане на правната рамка в съответствие с Кодекса на Европейската статистическа практика. Правната рамка трябва да изясни, че председателят на НСИ и ръководителите на другите органи на статистиката, според случая, трябва да имат право и съответно те да носят отговорност за вземане на всички статистически решения и за гарантирането на това, че официалната статистика се произвежда

независимо. Председателят на НСИ трябва да има право единствено той да взема решения относно съдържанието и времето за публикуване на статистическите публикации и съответно да носи отговорност за това. Поради това както съдържанието, така и времето за публикуване на тези статистически данни трябва да бъдат известни предварително. Публикуването на календара за оповестяване и Националната статистическа програма не трябва да подлежат на одобрение от страна на Министерския съвет. В допълнение, публикуваният календар за оповестяване може да бъде коригиран, ако е необходимо.

Подобряване поддейност 2.1: Предложение за изменение на съответния подзаконов акт с цел изясняване на ролята и отговорностите на председателя на Националния статистически институт и на ръководителите на други национални органи, когато е необходимо.

НСИ възнамерява да внесе предложение за изменение на съответната подзаконова нормативна уредба, за да изясни и подчертае ролите и отговорностите на председателя на НСИ и ръководителите на другите органи на статистиката, гарантирайки професионалната независимост за производството на официалната статистика и че всички статистически решения се вземат от председателя на НСИ и ръководителите на другите органи на статистиката. Това действие може да бъде постигнато чрез тясно сътрудничество и комуникация с другите органи на статистиката и институциите, към които те принадлежат.

Краен срок: трето тримесечие на 2027 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 2.1: Национален статистически институт и други органи на статистиката.

Подобряване поддейност 2.2: Представяне на предложението на правителството.

Краен срок: четвърто тримесечие на 2027 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 2.2: съответните органи, отговарящи за подзаконовите актове.

Подобряване поддейност 2.3: Одобряване от съответните органи, отговарящи за подзаконовите актове.

Краен срок: четвърто тримесечие на 2027 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 2.3: Министерски съвет.

Препоръка 3:

Националният статистически институт следва да преразгледа договореностите за предварителен достъп, особено във връзка с обяснението на причините за предварителен достъп, ограничаване на обхвата на предварителния достъп до добре обосновани случаи и постигане на по-видими договорености. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатор 6.7)

Настояща ситуация:

Достъпът до статистическа информация преди нейното официално разпространение е изрично предвиден в Правилник за разпространение на статистически продукти и услуги на НСИ, чл. 7(6), както следва: "Информацията до президента, министър-председателя и председателя на Народното събрание може да се изпраща 1 час преди официалното разпространение под строго ембарго за оповестяване на данните." Съществуващата договореност, свързана с достъп до статистическа информация преди нейното официално разпространение, включва няколко конкретни заинтересовани страни, които имат общ достъп преди публикуване до всички статистики. Съответната разпоредба обаче не изяснява, че изпращането на информация преди официалното ѝ разпространение представлява достъп преди публикуване, който следва да остане по изключение. Разпоредбата също така нито установява, нито се позовава на действителните мерки, въведени за такъв достъп, по-специално по отношение на строгите условия за ембарго.

Подобряване поддейност 3.1: Създаване на официална работна група за оценка на въздействието и необходимостта от промяна на процедурата за достъп преди освобождаването.
Краен срок: първо тримесечие на 2025 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 3.1: Национален статистически институт.
Подобряване поддейност 3.2: Въз основа на заключенията на работната група, ако се установи, че те са съществени и необходими, трябва да се направят изменения в съответните вътрешни разпоредби, за да се уточнят, обосноват и разграничат мерките и отделните случаи, когато те се прилагат.
Краен срок: трето тримесечие на 2025 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 3.2: Национален статистически институт.
Подобряване поддейност 3.3: Въз основа на заключенията на работната група, ако се установи, че не е необходима промяна, тя следва да бъде описана по-подробно в процедурата за разпространение на информация.
Краен срок: трето тримесечие на 2025 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 3.3: Национален статистически институт.
Препоръка 4: Останалите три прегледани национални органа (отдел „Агростатистика“ в Министерството на земеделието, дирекция „Анализ, планиране и прогнозиране“ и отдел „Медицинска експертиза на работоспособността и трудовите злоупотреки“ в НОИ, дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ в Изпълнителната агенция по околна среда) трябва да повишат прозрачността и видимостта на тяхната роля за изготвяне на статистика, включително чрез разясняване на тяхната професионална независимост и статистически дейности, въз основа на тяхната статистическа работна програма, както вътрешно, така и външно. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатори 1.3 и 1.5)
Настояща ситуация: Статистическите дейности в трите прегледани органи на статистиката се намират или в министерствата (отдел „Агростатистика“ към Главна дирекция „Земеделие и регионална политика“ в Министерството на земеделието и дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ към Изпълнителната агенция по околна среда в рамките на Министерството на околната среда и водите) или в рамките на национални институти (дирекция „Анализ, планиране и прогнозиране“ и отдел „Медицинска експертиза на работоспособността и трудовите злоупотреки“ в дирекция „Осигуряване и краткосрочни обезщетения“ към Националния осигурителен институт). Тези институции, наред със статистическите, имат и други видове отговорности и задачи, някои от които са политически по характер и следват практики и принципи, различни от тези на статистическите дейности. Статистическите дейности на тези субекти в рамките на министерства и институти и рамката за качество, върху която се основава европейската статистика, не са ясно представени на външната публика или в рамките на институциите.
Действие за подобряване 4: Трите прегледани национални органа да повишат прозрачността и видимостта на тяхната роля за изготвяне на статистика, включително чрез разясняване на тяхната професионална независимост и статистически дейности, въз основа на тяхната статистическа работна програма, както вътрешно, така и външно. - Това ще бъде направено чрез специални раздели на техните уебсайтове, съдържащи статистически данни, съответни методологически документи, референтни метаданни и доклади за качеството.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2025 година.

Отговорна институция за подобряване дейност 4:

Министерство на земеделието (отдел "Агростатистика" в Генерална дирекция "Земеделие и регионална политика")

Национален осигурителен институт (дирекция "Анализ, планиране и прогнозиране" и отдел "Медицинска експертиза на работоспособността и трудовите злополуки" в дирекция "Осигуряване и краткосрочни обезщетения")

Министерство на околната среда и водите (дирекция "Мониторинг и оценка на околната среда" в Изпълнителната агенция по околна среда)

Препоръка 5:

Националният осигурителен институт и Изпълнителната агенция по околна среда трябва да разграничат статистическите отговорности и задачи в своите организации; организационната структура и правилата следва да съдържат ясно разграничение между тяхната роля в изготвянето на европейска статистика и други роли. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатор 1.3)

Настояща ситуация:

В два от другите прегледани органи на статистиката (Националният осигурителен институт и Изпълнителната агенция по околна среда) статистическите задачи и различните административни задачи се изпълняват в едни и същи отдели от един и същи персонал. Това включва риск ролите и принципите за изготвяне на статистика да станат неясни или да се смесят с други роли и принципи, свързани с качеството на данните, поверителността и споделянето на данни. Друг риск за статистическото производство е дали има подходящи човешки ресурси за производството на официална статистика, ако други нестатистически задължения и роли непрекъснато се възлагат на статистическите служители.

Действие за подобряване 5: Разграничаване на статистическите отговорности и административните задачи чрез изменение на процедурния правилник на Изпълнителната агенция по околна среда и Националният осигурителен институт, отнасящо се до ясното разграничение между статистическите и административните дейности на структурните им звена. Организационната структура и процедурният правилник следва да разграничат изготвянето на европейска статистика и другите роли на съответните звена.

Краен срок: четвърто тримесечие на 2025 година.

Отговорна институция за подобряване дейност 5:

Национален осигурителен институт (дирекция "Анализ, планиране и прогнозиране" и отдел "Медицинска експертиза на работоспособността и трудовите злополуки" в дирекция "Осигуряване и краткосрочни обезщетения")

Министерство на околната среда и водите (дирекция "Мониторинг и оценка на околната среда" в Изпълнителната агенция по околна среда)

Препоръка 6:

Националният статистически институт трябва да проучи начини за ангажиране със съответните заинтересовани страни за справяне с текущите ограничения на заплатите и за идентифициране на вътрешни решения за тези ограничения, като например чрез повишаване на ефективността или чрез организационни промени. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатори 3.1 и 10.4)

Настояща ситуация: В НСИ има ангажираща, мотивираща и подкрепяща работна среда. И все пак задържането на таланти, и по-специално на млади таланти, остава предизвикателство в контекст, в който привличането и задържането на таланти е от решаващо значение за уместността и устойчивостта на Националния статистически институт. Настоящите усилия за кариерно развитие, като например повишения в различни рангове по старшинство със скромни увеличения на заплатите, са подходящи, но недостатъчни. Ниските заплати в държавната администрация и Националния статистически институт са основна пречка за привличането и задържането на таланти.
Подобряване поддейност 6.1: Увеличение на заплатите с 11%.
Краен срок: декември 2022 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 6.1: Национален статистически институт.
Подобряване поддейност 6.2: Анализ на различията във възнагражденията на персонала, включително заплати и допълнителни плащания като материални стимули и участие в проекти.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2023 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 6.2: Национален статистически институт.
Подобряване поддейност 6.3: Изменения на Вътрешните правила за управление на европейски и други международни проекти, като се стимулира участието в проекти на повече служители и се намалят съществуващите различия.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2023 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 6.3: Национален статистически институт.
Подобряване поддейност 6.4: Изменения на правилата за допълнителни стимули, които да се основават на постигнатите резултати и по този начин да се намалят възможностите за разлики, дължащи се на лични предпочитания.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2023 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 6.4: Национален статистически институт.
Препоръка 7: Националният статистически институт трябва да разработи стимули за привличане и задържане на персонал по по-систематичен и планиран начин и да въведе механизми за осигуряване на обмен на знания, кариерно развитие и възможности за кариера. (За подобрение: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатори 3.1 и 7.6)
Настояща ситуация: Към момента средната възраст на служителите в НСИ е висока. За привличането и задържането на служители, както и за възможностите за тяхното кариерно развитие е необходимо по-опитните служители (особено тези в предпенсионна и навършилите пенсионна възраст) да обучат своите по-млади колеги. По този начин ще се постигне приемственост в работата и предаване на добрите практики. Част от процесите и работа в НСИ са канализирани, като малко на брой служители (в някои случаи дори единици) извършват определени дейности. Това се получава, тъй като служителите са се специализирали да работят по конкретно изследване. В случай, че процесът на работа на служителите бъде променен, следвайки общия модел на статистическия производствен процес (GSBPM), това ще позволи от една страна служителите да се специализират в работата по отделните фази на този модел, а от друга страна ще могат да участват в повече изследвания. Това от своя страна ще осигури обмен на знания и възможности за кариерно развитие.

Подобряване поддейност 7.1: Трансфер на знания от опитните служители (особено тези в предпенсионна възраст) да обучат своите по-млади колеги, който трансфер да започва минимум 6 месеца преди пенсионирането на съответния служител. Създаване на процедура, в която да бъдат разписани детайлно тези правила.

Краен срок: четвърто тримесечие на 2025 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 7.1: Национален статистически институт.

Подобряване поддейност 7.2: Промяна на работните процеси следвайки общия модел на статистическия производствен процес (GSBPM).

Краен срок: четвърто тримесечие на 2025 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 7.2: Национален статистически институт.

Препоръка 8:

Националният статистически институт трябва да гарантира, че подходът към обучението включва както вътрешни, така и външни източници, и се основава на цялостна оценка на потребностите, разработена в консултация със служителите и е свързана със средносрочните им планове за кариерно развитие. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатори 7.6 и 3.1)

Настояща ситуация:

НСИ следва годишен план за обучение на човешките ресурси, който обхваща целия персонал и се основава на годишната оценка на персонала. Планът е изчерпателен и целият персонал в отдела за човешки ресурси участва в организирането и оценяването на професионалното обучение. Изглежда обаче, че има несъответствие между обучението и кариерното развитие. Служителите не са наясно с връзката между компетентност, обучение и повишение. Тази ситуация възниква в контекст, в който съставянето на индивидуални планове за обучение не се основава на процес на съвместно идентифициране, включващ персонала (бъдещите обучаващи се). Предлаганите курсове за обучение са стандартни, което означава, че последователностите на обучение не винаги отговарят на специфичните индивидуални нужди за кариерно развитие. Освен това плановете за обучение имат краткосрочен обхват; те се извършват по години и не включват средносрочен план (3-5 години), съобразен с кариерното развитие на служителите в НСИ.

Подобряване поддейност 8.1: Оценка на нуждите на НСИ от гледна точка на обучение на персонала за изпълнение на настоящи/бъдещи задачи и разработване на План за действие за съгласуване на обучението на персонала с организационните нужди.

Краен срок: първо тримесечие на 2024 година.

Отговорна институция за подобряване поддейности 8.1: Национален статистически институт.

Подобряване поддейност 8.2: Идентифициране на индивидуалните нужди от специфично обучение и усъвършенстване на персонала в определени области, придобиване на знания, експертен опит и конкурентоспособност за кариерно развитие.

Краен срок: второ тримесечие на 2024 година.

Отговорна институция за подобряване поддейности 8.2: Национален статистически институт.

Подобряване поддейност 8.3: Разработване на индивидуални планове за обучение.

Краен срок: трето тримесечие на 2024 година.

Отговорна институция за подобряване поддействи 8.3: Национален статистически институт.
Подобряване поддействие 8.4: Провеждане на обучения.
Краен срок: текущо, но след първото тримесечие на 2025 година.
Отговорна институция за подобряване поддействи 8.4: Национален статистически институт.

Препоръка 9: Националният статистически институт, в сътрудничество с другите национални органи, разработващи, произвеждащи и разпространяващи европейска статистика, трябва да засили координационните дейности в българската статистическа система чрез въвеждане на структурирани и редовни процедури за предоставяне на методологически и други насоки, както и чрез споделяне на добри практики и инструменти с други национални органи. Официален механизъм за координация следва да бъде насочен единствено към други национални органи. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатор 1a.1).
Настояща ситуация: Законът за статистиката дава ясен мандат на НСИ да координира статистическите дейности в България. Координацията се осъществява основно чрез Националния статистически съвет. Националният статистически съвет участва при даване на становище и препоръки по Стратегията за развитие на българската статистическа система за всеки 5-годишен период. Съветът обсъжда и предложения от органите на статистиката за Националната статистическа програма и подпомага българската статистическа система при изпълнението на Националната статистическа програма. Съветът е полезен орган за обсъждане на Стратегията за развитие и Статистическата програма. Националният статистически съвет се състои от представители на всеки орган на статистиката, представители на академичната общност и представители на различни респонденти и потребители.
Подобряване поддействие 9.1: Създаване на официален механизъм за координация между националните производители на официална статистика чрез засилване ролята на Националния статистически съвет, включително чрез редовни заседания на съвета и отчет за извършената работа. Изготвяне на план за действие и детайлни отчети за извършената работа.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2023 година.
Отговорна институция за подобряване дейност, поддействие 9.1: Национален статистически институт.
Подобряване поддействие 9.2: Разработване и прилагане на стандартни процедури за методологична помощ, насоки за качество на статистическата информация и обмен на добри практики на регулярна база.
Краен срок: постоянен, но след първото тримесечие на 2024 година.
Отговорна институция за подобряване дейност, поддействие 9.2: Национален статистически институт.
Подобряване поддействие 9.3: Участие на по-широк кръг експерти в работни срещи и други форуми, свързани с прилагането на структурирани и регулярни процедури за предоставяне на методологическа и друга подкрепа и обмен на добри практики и инструменти между националните производители на официална статистика. Изготвяне на отчет с броя на участвалите експерти, проведените срещи, направените препоръки и взети решения.
Краен срок: постоянен, но след първото тримесечие на 2024 година.
Отговорна институция за подобряване дейност, поддействие 9.3: Национален статистически

институт.

Препоръка 10:

Националният статистически институт, в сътрудничество с другите национални органи, разработващи, произвеждащи и разпространяващи европейска статистика, трябва да приеме активен подход при координирането на развитието на управлението на качеството сред другите национални органи и да разработи актуални национални насоки за качество, както и да подкрепи тяхното прилагане чрез обучение на персонала и редовно наблюдение. Националният статистически институт трябва да работи за получаване на подходящо финансиране с цел подпомагане на необходимата координация. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатори 1bis.2 и 3.1)

Настояща ситуация:

НСИ е публикувал добър набор от насоки за качество на своя уебсайт и трите прегледани органа на статистиката използват тези насоки в своите статистически дейности. Насоките обаче са стари и не поддържат напълно качествено и модерно статистическо производство и процеси. НСИ активно развива своята система за управление на качеството, включваща управление на качеството и информационната сигурност. Въпреки, че системата за управление на качеството е актуализирана, националните насоки за качество не са адаптирани към тази нова система за управление на качеството и следователно са остарели. Освен това, въпреки че НСИ е в състояние да изпълни тази координационна задача, той също се нуждае от подходящо финансиране за това. Тъй като Националният статистически институт усъвършенства работата си по качеството, съществува възможност за подобряване на управлението на качеството на органите на статистиката, например чрез допълнително обучение от страна на НСИ. Със силно ограничените ресурси за управление на качеството това в момента не е възможно в необходимата степен и следователно НСИ трябва да разполага с подходящи ресурси за задачата. Управлението на качеството в рамките на българската статистическа система също може да бъде от полза за работата на електронното правителство в рамките на българското правителство, като добави качество и сигурност на данните към цялостното управление на данните. НСИ и органите на статистиката работят в тясно сътрудничество с притежателите на регистри в българското правителство, като използват данните за статистически цели. Така те са в състояние да обърнат внимание на качеството на данните и в сътрудничество с притежателите на регистрите да подобрят качеството и управлението на качеството на българските данни.

Подобряване поддейност 10.1: Активен подход при актуализиране и подобряване на националните насоки за качество в Националната статистическа система (НСС) чрез ревизия на националните насоки за качеството, използвани като стандарт за оценка на качеството в цялата НСС.

Краен срок: първо тримесечие на 2025 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 10.1: Национални статистически институти и други национални органи.

Подобряване поддейност 10.2: Публикуване на актуализираните национални насоки за качеството на уеб сайтовете на НСИ и другите органи на статистиката.

Краен срок: първо тримесечие на 2025 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 10.2: Национални статистически институти и други национални органи.

Подобряване поддейност 10.3: Създаване и прилагане на „одитни“ процедури за регулярен преглед на статистическите процеси и продукти в другите органи на статистиката по обективен и приятелски начин, в дух на взаимно доверие, насочени единствено към действия за подобряване.

Краен срок: първо тримесечие на 2025 година.

Отговорна институция за подобряване дейност, поддейност 10.3: Национални статистически институти и други национални органи.

Подобряване поддейност 10.4: Предоставяне на периодично обучение от НСИ на служителите в другите органи на статистиката, фокусирано върху темите, свързани с управление на качеството.

Краен срок: постоянен, но след първо тримесечие на 2026 година.

Отговорна институция за подобряване дейност, поддейност 10.4: Национални статистически институти и други национални органи.

Препоръка 11:

Трите други проверени национални органа (отдел „Агростатистика“ в Министерството на земеделието, дирекция „Анализ, планиране и прогнозиране“ и отдел „Медицинска експертиза на работоспособността и трудовите злополуки“ в НОИ, дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ в Изпълнителната агенция по околна среда) трябва да публикуват календар за публикуване и статистика на своите уебсайтове. Като алтернатива трите други проверени национални органа следва да публикуват официалните си статистики на уебсайта и/или уеб услугите на Националния статистически институт и да предоставят връзки от съответните си уебсайтове. Трите други проверени национални органа следва да публикуват своята статистическа информация във формат за многократна употреба (напр. xlsx, отворени данни). (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатори 6.5 и 15.2)

Настояща ситуация:

НСИ има добре структуриран календар за оповестяване на своя уебсайт за статистически данни, произведени от НСИ. За трите прегледани органа на статистиката екипът за партньорска проверка няма календар за оповестяване на техните уебсайтове на английски език. Съответната им статистика също не можеше да бъде намерена на техните уебсайтове или на сайта на НСИ. Датите и часовете за оповестяване на статистическите данни трябва да бъдат предварително обявени, така че потребителите да знаят кога да очакват публикуването на статистически данни и да могат съответно да планират работата си. Потребителите също се нуждаят от достъп до статистическа информация на уебсайта, която може да бъде отпечатана и/или уеб-базирана публикация или услуга за база данни. НСИ е разработил информационната система ИНФОСТАТ, за да предложи на потребителите гъвкав достъп до статистически данни; тази услуга би могла да се използва и като национална услуга за предлагане на достъп до официална статистическа информация. Като цяло това би могло да предложи една рентабилна и ефективна услуга за българската статистическа система.

Подобряване поддейност 11.1: Подобряване на видимостта и разширяване на обхвата на ориентираните към потребителя услуги на трите прегледани органи на статистиката чрез редовно публикуване на статистически данни и календар за разпространение на английски и български език, разделен по теми и дати, във формати за многократна употреба (формати за отворени данни) на уебсайтовете на трите прегледани органи на статистиката.

Краен срок: първо тримесечие на 2024 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 11.1:

Министерство на земеделието (отдел "Агростатистика" в Генерална дирекция "Земеделие и регионална политика")

Национален осигурителен институт (дирекция "Анализ, планиране и прогнозиране" и отдел "Медицинска експертиза на работоспособността и трудовите злополуки" в дирекция "Осигуряване и краткосрочни обезщетения")

Министерство на околната среда и водите (дирекция "Мониторинг и оценка на околната среда" в Изпълнителната агенция по околна среда)

Подобряване поддейност 11.2: Публикуване на препратки към конкретни рубрики на уебсайта на НСИ за достъп до друга подходяща информация и уеб услуги на български и английски език.

Краен срок: първо тримесечие на 2024 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 11.2:

Министерство на земеделието (отдел "Агростатистика" в Генерална дирекция "Земеделие и регионална политика")

Национален осигурителен институт (дирекция "Анализ, планиране и прогнозиране" и отдел "Медицинска експертиза на работоспособността и трудовите злополуки" в дирекция "Осигуряване и краткосрочни обезщетения")

Министерство на околната среда и водите (дирекция "Мониторинг и оценка на околната среда" в Изпълнителната агенция по околна среда)

Подобряване поддейност 11.3: Публикуване на Кодекса на европейската статистическа практика на уеб-сайтовете на трите прегледани органи на статистиката на български и английски език.

Краен срок: първо тримесечие на 2024 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 11.3:

Министерство на земеделието (отдел "Агростатистика" в Генерална дирекция "Земеделие и регионална политика")

Национален осигурителен институт (дирекция "Анализ, планиране и прогнозиране" и отдел "Медицинска експертиза на работоспособността и трудовите злополуки" в дирекция "Осигуряване и краткосрочни обезщетения")

Министерство на околната среда и водите (дирекция "Мониторинг и оценка на околната среда" в Изпълнителната агенция по околна среда)

Препоръка 12:

Трите други проверени национални органа (отдел „Агростатистика“ в Министерството на земеделието, дирекция „Анализ, планиране и прогнозиране“ и отдел „Медицинска експертиза на работоспособността и трудовите злополуки“ в Националния осигурителен институт, дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ в Изпълнителната агенция по околна среда) трябва да публикуват доклади за качество и методически документи и документи по качеството на своите уебсайтове. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатори 15.6 и 15.7)

Настояща ситуация: Потребителите на статистическа информация са заинтересовани от това да знаят на какви данни се основава статистическата информация и как се съставя тя, т.е. какви са методите зад числените стойности. Тази информация може да бъде получена от методологическата документация. Националният статистически институт е разработил структурата на своя уебсайт, така че както метаданните и методологията, така и отчетите за качеството да са леснодостъпни във връзка с публикуваните статистически данни. Същият вид структура трябва да бъде разработена за статистическите данни, събрани от трите прегледани органа на статистиката.
Подобряване поддейност 12.1: Подобряване на прозрачността на използваните методи за производство на статистически данни от трите прегледани органи на статистиката чрез подобряване на специалните раздели на уебсайтовете на трите прегледани органи на статистиката чрез структуриране и свързване на съдържащите се статистически данни със съответните методологични документи, справочни метаданни и доклади за качество, така че да могат да бъдат лесно достъпни и изчерпателни за потребителите.
Краен срок: първо тримесечие на 2025 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 12.1: Министерство на земеделието (отдел "Агростатистика" в Генерална дирекция "Земеделие и регионална политика") Национален осигурителен институт (дирекция "Анализ, планиране и прогнозиране" и отдел "Медицинска експертиза на работоспособността и трудовите злополуки" в дирекция "Осигуряване и краткосрочни обезщетения") Министерство на околната среда и водите (дирекция "Мониторинг и оценка на околната среда" в Изпълнителната агенция по околна среда)
Подобряване поддейност 12.2: Използване на стандартната, интегрирана структура за метаданни (SDMX формат) за публикуване на справочните метаданни и докладите за качество на уебсайтовете на трите прегледани органи на статистиката.
Краен срок: първо тримесечие на 2025 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 12.2: Министерство на земеделието (отдел "Агростатистика" в Генерална дирекция "Земеделие и регионална политика") Национален осигурителен институт (дирекция "Анализ, планиране и прогнозиране" и отдел "Медицинска експертиза на работоспособността и трудовите злополуки" в дирекция "Осигуряване и краткосрочни обезщетения") Министерство на околната среда и водите (дирекция "Мониторинг и оценка на околната среда" в Изпълнителната агенция по околна среда)

Препоръка 13: Правителството трябва да предприеме стъпки за премахване на всички правни пречки за достъп до административни източници, както и за разширяване на информацията, включена в регистрите, и подобряване на тяхната актуалност. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатор 2.2)	Препоръка 15: Министерският съвет следва да предприеме всички необходими стъпки за изменение на Закона за статистиката, за да се изясни, че Националният статистически институт и другите национални органи, разработващи, произвеждащи и разпространяващи европейска статистика, имат законното право да бъдат консултирани относно понятията, определенията и качеството на административни данни. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатор 2.2)
Настояща ситуация: Законът за статистиката (чл.20.6) предоставя на Националният статистически институт и другите органи на статистиката право на безплатен достъп до правно регламентирани административни данни. Това позволява на Националният статистически институт и другите органи на статистиката да бъдат особено успешни в използването на широк спектър от административни данни за производството на официална статистика. На практика невинаги е лесно да бъде получен достъп и понякога достъпът се отказва с аргументи, основани на закона, на който се базира исканите административни данни. Също така не съществуват регистри на къщите и други сгради и гео информацията често липсва. Регистрите невинаги са обновявани достатъчно редовно, за да бъдат използвани за навременна статистика. За Националният статистически институт и органите на статистиката публична подкрепа от правителството би била добре дошла, например чрез отреждането на важно място за достъпа до административни данни в електронната стратегия на правителството.	Настояща ситуация: В много случаи НСИ и другите органи на статистиката вече са ефективно консултирани относно концепциите и дефинициите, използвани за административни данни, въпреки че на пръв поглед Законът за статистиката не им дава право да дават консултации. В други случаи консултациите не са достатъчно ефективни или навремени и НСИ трябва да използва подробни преобразувания към статистически концепции и дефиниции. Тези преобразувания се извършват от статистическите отдели на НСИ, тъй като тези въпроси не се смятат за хоризонтални; последиците са, че по-напредничави статистически методи може да не бъдат взети предвид или да останат по-слабо използвани. Също така пълният потенциал за повторно използване на административни данни в НСИ не изглежда да е овладян.
Действие за подобряване поддействи 13.1 и 15.1: Подчертаване на значимото място на НСИ в националната стратегия за административни данни чрез установяване на диалог с държателите на административни данни и съответните лица, вземащи решения, с цел повдигане на проблеми на системно ниво, свързани с достъпа и навременността на административните данни	
Краен срок: първо тримесечие на 2024 година.	
Отговорна институция за подобряване на поддействи 13.1 и 15.1: Национален статистически институт и други заинтересовани страни.	
Действие за подобряване поддействи 13.2 и 15.2: Подчертаване на значимото място на НСИ в националната стратегия за административни данни чрез внасяне на мотивирано предложение за изменение на нормативната уредба, за да изясни ролята на НСИ и другите национални органи на статистиката относно законовите права на тези публични институции да имат достъп и да бъдат консултирани относно понятията, дефинициите и качеството на административните данни.	
Краен срок: текущо, но след четвърто тримесечие на 2024 година. (зависи от хората, които вземат решения)	
Отговорна институция за подобряване на поддействи 13.2 и 15.2: Национален статистически институт и други заинтересовани страни.	

Препоръка 14: Националният статистически институт трябва да продължи да разработва и прилага стратегия за достъп и използване на административните данни, както и да работи много активно с доставчиците на административни данни за осигуряване на достъп, както на работно ниво, така и на стратегическо и най-високо управленско ниво. Тази стратегия за административни данни следва да включва необходимите действия за постигане, в сътрудничество с доставчиците на административни данни, на по-добро съответствие между административните и статистическите понятия и определения, както и за повишаване на качеството на административните данни. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатор 9.4)	Препоръка 16: Стратегията на Националния статистически институт за административните данни трябва да включва приложни изследвания и разработване на статистически методи за използване на административни данни при производството на официална статистика и да осигури необходимите ресурси за тази работа. Националният статистически институт трябва също така да проучи възможностите за увеличено повторно използване на административни данни в рамките на Националния статистически институт. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатор 8.7)
Настояща ситуация: Получаването на достъп до и използването на административни данни може да бъде подпомогнато чрез по-проактивен подход от страна на Националния статистически институт. Изрична стратегия би предоставила рамка за подобряване на отношенията с доставчиците на административни данни, получаване на достъп до административни данни и използване на такива данни в статистическото производство.	Настояща ситуация: Използването на административни данни при изготвянето на официална статистика не е съвсем лесно. Административните данни може да съдържат грешки и използваните понятия могат да се различават от статистическите понятия; освен това свързването с други административни данни или данни от проучвания може да доведе до грешки. Ето защо би било полезно Националният статистически институт да разшири своята експертиза в тази област.
Подобряване поддейности 14.1 и 16.1: Инвентаризация на съществуващите източници на административни данни и идентифициране на нови за производство на официална статистика в НСИ.	
Deadline: трето тримесечие на 2024 година.	
Отговорна институция за подобряване поддейности 14.1 и 16.1: Национален статистически институт и други заинтересовани страни.	
Подобряване поддейности 14.2 и 16.2: Подписване на споразумения с публични институции за осигуряване на достъп до административни данни за статистически цели, когато е необходимо.	
Краен срок: първо тримесечие на 2025 година.	
Отговорна институция за подобряване поддейности 14.2 и 16.2: Национален статистически институт и други заинтересовани страни.	
Подобряване поддейности 14.3 и 16.3: Разработване на средства/методи за оценка на качеството и използване на административни данни в НСИ.	
Краен срок: четвърто тримесечие на 2025 година.	
Отговорна институция за подобряване поддейности 14.3 и 16.3: Национален статистически институт и други заинтересовани страни.	

Препоръка 17:

Националният статистически институт, другите национални органи, разработващи, произвеждащи и разпространяващи европейска статистика и доставчиците на административни данни трябва да предприемат необходимите стъпки за стартиране и поддържане на автоматизиран обмен на данни. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатор 10.3)

Настояща ситуация:

Обменът на данни между Националния статистически институт, другите органи на статистиката, разработващи, произвеждащи и разпространяващи европейска статистика, и доставчиците на административни данни и респондентите, по-специално предприятията, приема различни форми: уеб портали, CD-ROM, хартиен формат, USB памет и други. В тази област се наблюдава прогрес и Националният статистически институт играе важна роля, например чрез ролята си на координатор на проекта за единна входна точка, при който предприятията трябва да предоставят данните си само веднъж. Автоматичният обмен на данни между Националния статистически институт, органите на статистиката, доставчиците на административни данни и респондентите ще намали разходите на всички страни, намалявайки броя на ръчни операции, и ще доведе до по-високо качество на официалната статистика, намалявайки вероятността от грешки при обработката.

Действие за подобряване 17: Увеличаване на мащаба и подобряване на съществуващия автоматизиран обмен на данни чрез прилагане на автоматизиран обмен на данни чрез интеграция между различните информационни системи на НСИ и тези на други публични институции.

Краен срок: четвърто тримесечие на 2027 година.

Отговорна институция за действието за подобряване на дейност 17: Национален статистически институт и други заинтересовани страни

Препоръка 18:

Националният статистически институт трябва да продължи научноизследователската и развойната дейност за проучване на нови източници на данни и в други методологични области и да публикува резултатите от тази работа на своята Интернет страница. (За подобрене: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатор 13.5)

Настояща ситуация:

Областта на новите източници на данни е многообещаваща за официалната статистика, например за по-честото производство на по-детайлна статистика. НСИ много успешно е извършило приложни изследвания и разработка на нови източници на данни, като данни от баркодове, големи данни и данни, извлечени от Интернет сайтове. Това бе извършено в сътрудничество с други европейски статистически институти и е допринесло за развитието на експериментална статистика, в частност за онлайн обяви за работа и онлайн характеристики на предприятия. Публикуването на тези и всички бъдещи изследвания в областта, например на отделна Интернет страница за изследвания и развитие, би дало сериозно положително отражение на репутацията на НСИ като институт на знанието. Статистическите резултати от тях могат да бъдат публикувани на отделна Интернет страница за експериментална статистика. Това би допринесло и за представянето на НСИ като още по-атрактивен работодател за талантиливи специалисти по обработка и анализ на данни и статистики.

Подобряване поддейност 18.1: Проучване на потенциала на алтернативните източници на данни за официалната статистика (уеб източници на данни, сканирани данни, данни от частни държатели на данни и др.) за официална статистика, включително чрез увеличаване на

видимостта на експерименталните резултати.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2024 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 18.1: Национален статистически институт.
Подобряване поддейност 18.2: Разработване на методологични документи и документация за качеството, свързани с всички етапи на производствения процес за използването на алтернативни източници на данни за производство на официална статистика.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2024 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 18.2: Национален статистически институт.
Подобряване поддейност 18.3: Регулярно публикуване на експериментална статистика от алтернативни източници на данни в различни статистически области.
Краен срок: първо тримесечие на 2025 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 18.3: Национален статистически институт.
Подобряване поддейност 18.4: Адаптиране на националния статистически бизнес модел и законодателство, когато е необходимо за използването на уеб източници на данни и по-специално чрез използване на Web Intelligence Hub на Евростат.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2027 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 18.4: Национален статистически институт.

Препоръка 19: Националният статистически институт трябва да създаде консултативен орган с бизнес асоциациите за обсъждане на текущи предизвикателства и действия за справяне с тежестта на респондентите върху бизнеса. (За подобрение: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатори 9.3 и 9.1)
Настояща ситуация: Националният статистически институт поддържа добри отношения с потребителите и улеснява, и насърчава редовния обмен на информация. Институционалните потребители, включително производителите на официална статистика, са членове на Националния статистически съвет. По този начин оперативната работа с институционални потребители като бизнес общността обикновено е ad-hoc, извършва се в интер-организационни работни групи и без специфични за потребителите програми, адресирани посредством канали за систематичен и редовен обмен. Имайки предвид, че все още съществуват предизвикателства по отношение на тежестта върху респондентите и по-конкретно бизнеса, се препоръчва по-таргетиран подход.
Подобряване поддейност 19.1: Подобряване на взаимоотношенията с различни фокус групи с представители на бизнеса чрез организиране на една ежегодна среща с национално представителните работодателски организации, където да бъдат обсъждани текущи предизвикателства и действия за справяне с тежестта на респондентите върху бизнеса.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2025 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 19.1: Национален статистически институт и други заинтересовани страни.
Подобряване поддейност 19.2: Създаване на консултативен орган към председателя на НСИ – Съвет или Комитет, в който да бъдат включени представители от национално представителните работодателски организации.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2026 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 19.2: Национален статистически институт и други заинтересовани страни.

Препоръка 20: Националният статистически институт трябва да засили и персонализира взаимодействието с различни потребителски профили, за да увеличи максимално потенциала на техния опит като потребители на статистика. (За подобрение: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатори 11.1 и 11.3)
Настояща ситуация: Кръгът на потребителите на официална статистика в Република България постоянно се разширява. Граждани, държавни служители в релевантните министерства, академични изследователи, нормотворци, бизнес организации и медии използват статистика все повече. Техните специфични изисквания и постоянно променящи се нужди налагат персонализиран подход. Липсват обаче консултативни органи за различните групи потребители и профилиране, при положение, че две от стратегическите цели на Националния статистически институт са преход от статистика към статистика с добавена стойност и високо качество и доверие в официалната статистика.
Подобряване поддейност 20.1: Провеждане на проучване сред потребителите и сегментиране на групите потребители на статистически данни.
Краен срок: трето тримесечие на 2024 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 20.1: Национален статистически институт.
Подобряване поддейност 20.2: Разработване на въпросник за всяка група потребители и провеждане на проучвания относно техните очаквания относно произведените от НСИ статистически данни.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2024 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 20.2: Национален статистически институт.
Подобряване поддейност 20.3: Изготвяне на доклад и план за действие въз основа на проведените проучвания.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2024 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 20.3: Национален статистически институт.

Препоръка 21: Националният статистически институт трябва да установи и поддържа диалог с правителството относно новите източници на данни и тяхната роля в официалната статистика и електронното управление. (За подобрение: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатор 2.4)

Настояща ситуация:

Националният статистически институт е постигнал обещаващо развитие по отношение на изследването на нови източници на данни, в контекст, в който пейзажът от данни в страната се разширява, а новоразработената стратегия за електронно управление отваря вратата към нови възможности. Сегашната Национална програма за развитие "България 2030" изрично посочва, че вземането на решения, основано на данни, е жизненоважно за подобряването на институционалната среда в страната и волята за трансформация в икономика, управлявана от данни. Програмата също така застава зад политиките за отворени данни и усилията за внедряване на електронни правителствени услуги. Този национален контекст предлага плодородна почва за работа с възможности, които все още не са оползотворени. НСИ е в особено добра позиция да участва в администрирането на данни в стратегията за електронно правителство, например в подпомагаща или централна роля като администратор на данни.

Подобряване поддейност 21.1: Активно партньорство с правителството за овладяване на потенциала на новите източници на данни чрез установяване на диалог със съответните държавни органи за справяне с предизвикателствата на новите източници на данни и тяхното използване за официална статистика. Създаване на ежегоден форум.

Краен срок: текущ, зависи от хората, които вземат решения, след четвърто тримесечие на 2024 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 21.1: Национален статистически институт и други заинтересовани страни.

Подобряване поддейност 21.2: Активно участие при разработването на предложения за разработване на обща политика за разширяване и управление на националната екосистема от данни - в рамките на НСС и извън нея, за да отговори на общественото търсене на навременни, точни и надеждни статистически данни. Направени предложения по време на ежегодния форум.

Краен срок: текущ, зависи от хората, които вземат решения, след четвърто тримесечие на 2024 година.

Отговорна институция за подобряване поддейност 21.2: Национален статистически институт и други заинтересовани страни.

Препоръка 22:

Националният статистически институт, в сътрудничество с Националния статистически съвет, следва да проучи възможността за стратегически съюз за данни, за да се издигнат настоящите предизвикателства на системно ниво пред обществото, особено в контекста на ролята на данните и официалната статистика за провеждане на политика, базирана на доказателствата, стремежа към икономика, основана на данни, и желаната роля на статистиката в едно демократично общество. Този съюз трябва да надхвърли сегашните програмни и оперативни партньорства и да включва по-широк кръг от участници. (За подобрение: Кодекс на европейската статистическа практика, индикатори 10.4, 10.2 и 2.1)

Настояща ситуация: Позицията на Националния статистически институт в страната е забележителна. Партньори и потребители от българската статистическа система ценят високо Националния статистически институт и го смятат за надеждна, заслужаваща доверие и компетентна организация. Въпреки това, Националният статистически институт е изправен пред някои предизвикателства, които възпрепятстват оптимизирането му като организация. Някои от тези предизвикателства са външни за организацията, като ограниченията в нивата на заплатите и ограниченията в достъпа и обмена на административни данни. В този контекст, сътрудничеството с производителите на данни, притежателите на данни и институционалните потребители на официална статистика е много динамично и конструктивно, и въпреки това е предимно ad-hoc, по повод конкретни проблеми и сътрудничество на оперативни ниво. Предизвикателствата на ниво система не са задължително адресирани съвместно. Поставянето на Националната програма за развитие “България 2030” и Стратегията за електронно управление на правителството предоставят възможността за започване на дискусии и намирането на решения на проблеми на ниво система, които възпрепятстват оптималната работа на НСИ в рамките на българската статистическа система.
Подобряване поддейност 22.1: Поемане на водеща роля в процеса на управление на данните на национално ниво чрез увеличаване на усилията за създаване на стратегически партньорства, свързани с достъпа и използването на нови източници на данни, отчитайки важната роля на официалната статистика за обществото и електронното управление, чрез обсъждането му в Националния статистически съвет.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2024 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 22.1: Национален статистически институт и други заинтересовани страни.
Подобряване поддейност 22.2: НСИ да инициира създаването на национален комитет или съвет, посветен изцяло на управлението на данните и прилагане на систематичен и хармонизиран подход към процесите на съхранение, използване и достъп до данни от различни източници. При преценка това може да се вмени и във функциите на Националния статистически съвет или да бъде създаден нов съвет или комитет.
Краен срок: четвърто тримесечие на 2025 година.
Отговорна институция за подобряване поддейност 22.2: Национален статистически институт и други заинтересовани страни.